

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00
F: 01 369 59 01
E: gp.mk@gov.si
www.kultura.gov.si

Gospod Miran Zupanič,
predsednik
Nacionalni svet za kulturo

republika slovenija ministrstvo za kulturo	
datum: 10 -01- 2011	signirni znak: <i>Kovarič</i>
priloge:	priloge: /
številka zadeve: 610-2/2011/	

Številka: 610-15/2010/14
Datum: 6. 1. 2011

Zadeva: **Prioritetni kulturnopolitični ukrepi Ministrstva za kulturo v drugi polovici mandata**

Spoštovani gospod predsednik,

odzivamo se na vašo prošnjo, naj vas seznanimo s predvidenimi prioritetnimi kulturnopolitičnimi poudarki oz. usmeritvami, ki jih Ministrstvo za kulturo (v nadaljevanju: MK) želi izvesti v drugi polovici sedanjega mandata. Na voljo smo vam tudi za podrobnejše prikaze ali razlage, če bi jih želeli.

Pristop

MK je pri izvajanju kulturne politike zavezano usmeritvam, ciljem in ukrepom Nacionalnega programa za kulturo 2008–2011, vendar s povečano odgovornostjo za modeliranje dejanskih kulturnopolitičnih ukrepov zaradi gospodarske recesije in zoženih javnofinančnih možnosti po eni strani ter zaradi dejstva, da ima možnost vplivati na drugačna razmerja med kulturnopolitičnimi ukrepi, saj bo v letu 2011 pripravilo predlog za novo resolucijo o nacionalnem programu za kulturo za obdobje (trenutno po ZUJIK) od leta 2012 do leta 2015, ter jih integrirati v celovit razvojno naravnani državni proračun.

Prioritete za zadnji leti sedanjega mandata so organski del kulturne politike celega mandata in zato v veliki meri nastopajo kot nadaljevanje že potekajočih ukrepov ali kot postopno konkretiziranje že do sedaj prisotnih nastavkov kulturne politike.

Prioritete imajo vedno vsebinski kulturnopolitični cilj oziroma načrtovani kulturnopolitični učinek, vendar jih MK sproža oziroma podpira njihovo udejanjanje z orodji, ki jih pri tem lahko uporablja: z dodeljevanjem javnih sredstev in posredno z aktiviranjem drugih sredstev (recimo evropskih in zasebnih), z vlaganji v javno kulturno infrastrukturo oziroma s spodbujanjem uporabe druge, s kadrovske politiko v okviru institucij nacionalne ravni in s predpisi, s katerimi MK normira svoje delovanje in (so)ustvarja normativni kulturni sistem, v katerem delujejo izvajalci kulturnih dejavnosti.

Poudarki v kulturni politiki v letih 2011 in 2012:

a) nadaljevanje podpiranja celote kulturnih dejavnosti po NPK s težiščem na javnem sektorju, okvirno z dosedanjimi medsebojnimi razmerji pri razrezu sredstev med dejavnosti, a z določenimi večjimi poudarki:

- nadaljevanje postopnega povečevanja vloge nevladnih izvajalcev (rast sredstev zanje, utrjevanje in izvajanje do štiriletnih programov, aktivna komunikacija MK z njihovimi asociacijami),

- pospeševanje projektov digitalizacije pri filmu, v knjižničarstvu, pri prikazovanju kulturne dediščine in uvedba sistema elektronskega arhiviranja,
- povečanje sredstev za slovensko filmsko produkcijo,
- nov pristop pri povečanju kulturne in gospodarske rabe večjih enot kulturne dediščine v lasti države,
- zadrževanje dosedanjega naraščanja števila premier v scenskih umetnostih in povečevanje števila predstav, gostovanj in publike,
- revitalizacija SNG Opera in balet Ljubljana,
- podpora projektu Evropska prestolnica kulture 2012,
- povečanje poudarka kulturni vzgoji, predvsem v povezavi z izobraževanjem,
- institucionalizacija sodobnega plesa,
- vzpostavitev prodajno-distribucijskega centra na področju knjige,
- ureditev položaja baletnih plesalcev,
- poudarjena promocija slovenske likovne umetnosti,
- spodbujanje rasti mreže muzejskih trgovin,
- spodbujanje okrepitve mreže rezidenčnih centrov v Sloveniji,
- povečevanje promocije in javnega obveščanja za povečanje obiska v muzejih, galerijah in gledališčih;

b) dokončevanje potekajočih investicij in začetek novih vlaganj v kulturno infrastrukturo, tudi v sodelovanju z občinami in zasebnim sektorjem;

c) sprožitev procesov modernizacije javnega sektorja na področju kulture, usklajenih z napovedujočimi se posegi države v posodobitev sektorja negospodarskih javnih služb splošnega pomena in v samo javno upravo, zaradi povečanja kulturno-umetniške in strokovne avtonomije izvajalcev ter izboljšanja razmerja med vložki javnih sredstev in kulturno-umetniško produkcijo ter njeno razpoložljivostjo v družbi;

d) podpiranje aktivne kulturne izmenjave s svetom, predvsem z evropskimi državami (predvideni novi rezidenci za slovenske umetnike v Parizu in na Dunaju, slovenski kulturnoinformacijski center na Dunaju, podpora predstavitev ustvarjalcev v tujini tudi v arhitekturi in oblikovanju, vzpostavitev agencije za promocijo in mednarodno sodelovanje ipd.) in aktivno sodelovanje v EU pri oblikovanju politik in ukrepov, naklonjenih kulturi in kulturni izmenjavi (ničelni DDV na knjigo v slovenščini, skupni projekti digitalizacije, mobilnost umetnikov in umetniških zbirk v evropskem prostoru, razvoj kulturnih poti, večja podpora določenim kreativnim kulturnim industrijam).

Kulturna infrastruktura

V sedanjem mandatu so se dokončali naslednji projekti: obnova Moderne galerije, dograditev male dvorane v SNG Nova Gorica, nakup gradu Fužine za MAO v Ljubljani in gradu Grm v Novem mestu za arhiv, obnova objekta v Divači za potrebe Slovenskega filmskega muzeja.

Dokončali se bodo naslednji projekti: leta 2011 se dokonča obnova SNG Opera in balet Ljubljana, objekta na Metelkovi 22 za potrebe Muzeja sodobnih umetnosti v Ljubljani, objekta na Ptujju za potrebe Zgodovinskega arhiva in enote ZVD, obnova prostorov Cankarjevega doma in objekta nekdanje vojašnice v Pivki za potrebe depojev nekaterih nacionalnih muzejev.

Začeli se bodo naslednji projekti: v letih 2011 in 2012 se predvidoma začneta obnovi objekta Metelkova 6 za izvajalce na področju neinstitucionalne kulture in obnova starega dela Narodne galerije v Ljubljani, načrtuje se priprava projektne dokumentacije za gradnjo vsaj enega arhiva in Prirodoslovnega muzeja.

Na podlagi razpisov za sofinanciranje objektov občinske kulturne infrastrukture navajamo za leti 2009 in 2010 naslednje projekte: rekonstrukcija kulturnega doma v Bovcu, kulturni center na Ravnah, mladinski kulturni center v Brežicah, Layerjeva hiša v Kranju, prenova vile Mayer v Šoštanju, rekonstrukcija za potrebe knjižnice v Hrastniku itd. Poteka pet projektov (med njimi obnova gradu Brežice), novi pa bodo izbrani z razpisi za leti 2011 in 2012.

Pospeševala se bo uporaba oziroma izkoristek obstoječe kulturne infrastrukture, tudi z drugimi področji (zlasti šolstvom).

Na področju varovanja nepremične kulturne dediščine v celem mandatu poteka veliko projektov, ki so dodatno sofinancirani tudi iz "kulturnega tolarja", evropskih, občinskih in zasebnih sredstev – skupaj več kot 120, pretežno na spomenikih v lasti države, občin in RKC. Samo nekaj navedb: grad Pišece, grad Grad, grad Strmol, Štanjel, bolnišnica Franja, veliko restavracij cerkvenih oltarjev itd.

Kadrovska politika

Sproženi in izvedeni bodo postopki za imenovanja novih vodstev kulturnih institucij, v katerih bodo sedanjim potekli mandati. V letu 2011 potečejo mandati vodstev v 42 kulturnih institucijah, med njimi v 6 državnih, pretežno arhivih, v letu 2012 pa v 34 institucijah, med njimi v dveh državnih. Pri tem bo MK svojo pozornost osredotočilo na iskanje čim bolj sposobnih vodilnih kadrov, tako v poslovnem kot v strokovnem pogledu. Odprto ostaja vprašanje vpliva MK na imenovanje vodilnih kadrov v institucijah, kjer so ustanovitelji občine, pretežno javni financer pa MK.

MK se dogovarja, da bi ena od slovenskih univerz vpeljala študij kulturnega menedžmenta.

Predpisi

V dosedanjem poteku mandata so bili sprejeti naslednji predpisi oziroma zakoni:

- v letu 2009 Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznem izvodu publikacij (UL RS, št. 86/09),
- v letu 2010 Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS, št. 4/10), Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javni rabi slovenščine (UL RS, št. 8/10), Zakon o javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (UL RS, št. 29/10) in Zakon o slovenskem filmskem centru – Javni agenciji Republike Slovenije (UL RS, št. 77/10).

V tem času je bilo sprejetih tudi 22 podzakonskih predpisov na področju kulture.

Za zadnji leti mandata se načrtujejo naslednji predpisi:

- Leta 2011 bo sprejeta nova Resolucija o nacionalnem programu za kulturo za obdobje 2012 do 2015. MK bo sprožilo razmislek, ali ne bi s spremembo ZUJIK podaljšali obdobje, za katerega se sprejema NPK. V začetku leta 11 bo MK dalo javnosti na voljo analitske osnove za oblikovanje novega predloga NPK in k temu delu pritegnilo kulturne in oblastvene kroge in organiziralo javne razprave, preden bo Vlada RS predvidoma konec poletja podala predlog Državnemu zboru RS v sprejem;
- Leta 2011 bo sprejeta nova Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko v obdobju od 2012 do 2016.
- V začetku leta 2011 se predvideva sprejem novele ZUJIK, ki izboljšuje položaj samozaposlenih, pozneje med letom pa novela, ki bo urejala določene specifične financiranja, položaja delovne sile, upravljanja ipd. Globina posegov je odvisna tudi od usklajevanja z napovedanim zakonom o negospodarskih dejavnostih splošnega pomena.
- V prvi polovici leta 2011 se predvideva novela zakona o dokumentarnih in arhivskih gradivih in arhivih zaradi normiranja digitalnega arhiviranja in racionalne postavitve arhivskih služb Slovenije.
- Leta 2011 se predvideva sprejem novele Zakona o varstvu kulturne dediščine, v kateri naj bi odpravili določene, v praksi ugotovljene težave pri uporabi zakona, recimo ponovno opredelitev muzejske in galerijske mreže, vprašanje državnih subvencij pri

nepremični dediščini in arheologiji, uskladitev specialnih poklicev in dejavnosti varovanja dediščine z evropsko direktivo o notranjem trgu ipd.

- Leta 2011 bo sprejet nov Zakon o doživljenjski renti za osebe najvišjih dosežkov v kulturi, znanosti in športu, z njim se nadomešča sedanji Zakon o izjemnih pokojninah.
- Leta 2011 se predvideva sprejem Zakona o shemi deleža za umetnost v investicijskih projektih, ki bo reguliral obveznost investitorjev v javne zgradbe, da zagotovijo del sredstev za umetniško opremljanje novih javnih prostorov.
- Leta 2011 bo sprejet nov Zakon o medijih, ki bo med drugim za programe v javnem in kulturnem interesu uvedel koncesije in za splošnoinformativne tednike dolgoročnejši način financiranja, ohranil enoletno projektno financiranje kulturnih projektov v programih medijev in uvedel podporo za projektno izobraževanje novinarjev ter medijsko pismenost.

Sočasno z vsem zgoraj navedenim bo potekalo posledično oblikovanje ali spreminjanje izvršilnih predpisov.

Skladno s sistemskimi pričakovanji bo MK v zadnjih letih sedanjega mandata ob naslonitvi na vodstva javnih kulturnih institucij in njihovih združenj sodelovalo pri predvidenih kolektivnih pogajanjih z namero, da bi se odpravile do sedaj ugotovljene nepravilnosti plačnega sistema in upoštevale življenjske specifičnosti na področju kulturnih dejavnosti. Rezultat bodo skupno sprejemljive spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe in njej prilagojenih izvršilnih predpisov.

Proračun MK za leti 2011 in 2012

Proračun MK za leto 2009 je znašal 204.040.642 evrov, za leto 2010 pa 191.336.886 evrov; za prihodnji leti: 2011. leta 215.267.425 evrov in 2012. leta 201.952.759 evrov (oboje v Uradnem listu RS, št. 96/10), od tega »evropska sredstva« za leto 2011 znašajo 26.109.894 evrov in za 2012. leto 26.423.379 evrov. Po oceni naj bi delež proračunskih sredstev občin skupaj znašal, kot doslej, okoli dve tretjini vrednosti proračuna MK. Predvidena gibanja javnih sredstev za kulturo bodo terjala bistveno bolj gospodarno ravnanje z njimi na vseh ravneh porabe, zlasti v letu 2012.

MK v okviru Vlade RS bo nadaljevalo svoje sugestije za povečanje vloge davčne podpore na področju kulturnih dejavnosti in kulturnega razvoja.

Dialog v kulturi

Zadnji leti je bil vzpostavljen učinkovit dialog z nevladnimi organizacijami na področju kulture, zlasti z Društvom Asociacija, in so bili v veliki meri upoštevani njihovi predlogi glede dolgoročnejših razpisov, fleksibilnega združevanja umetniških praks pri enoletnih razpisih, rezidenčnih centrov, davčne politike, problematike samozaposlenih in prenove kulturniške zbornice. Sodelovanje poteka kontinuirano v naslednji letih mandata pri navedenih tematikah in pričakuje se odpiranje novih.

Predvideva se okrepitev stalnega dialoga z obema reprezentativnima sindikatoma Glosa in SVIZ pri presojanju socialno-ekonomskih vprašanj zaposlenih. Konec leta 2010 je bila v ta namen oblikovana skupna delovna skupina.

Direktorji slovenskih gledališč so decembra 2010 osnovali svoj formalni kolegij, s katerim namerava MK vstopiti v trajen dialog o zadevah skupnega interesa.

MK bo tudi v prihodnje organiziralo javne strokovne in interesne obravnave vseh svojih zakonskih predlogov in posegov v posodabljanje slovenskega kulturnega sistema.

Nadaljevale se bodo svobodne tribunske razprave Divje misli v neposredni organizaciji MK kot način odprtega dialoga z izzivalno stroko.

Organizacijski premiki

V okviru širokega (državnega) projekta posodobitve javnega sektorja bo MK med drugim izpeljalo nekaj organizacijskih premikov glede lastne dejavnosti: sektorja za slovenski jezik in za etnične manjšine in človekove pravice bo spremenilo v urada, vezana neposredno na vodstvo

MK ter povezana z drugimi vladnimi resorji in strokovnimi krogi, hkrati pa bo v letu 2011 na podlagi Zakona o Slovenskem filmskem centru začel delovati ta naslednik Filmskega sklada. Vodil bo razvoj avdiovizualne in kinematografske dejavnosti od projekcij prek realizacije do distribucije slovenske produkcije ter skrbel za izobraževanje na tem področju in mednarodno vpetost.

S prepričanjem, da vam bo navedeno lahko koristilo pri oblikovanju vašega predloga ključnih prioritet v kulturni politiki naslednjih let, ki ga boste posredovali predsedniku vlade, vas lepo pozdravljam.

Majda Širca,
ministrica